

Lakáselosztás — kölcsön — munkaerő

Adhat-e lakást az egyetem?

Hogyan történik a tudományegyetemen a lakáselosztás? Egyáltalán rendelkeznek-e lakások fölött az egyetem? Milyen segítséget nyújt dolgozóinak lakásproblémáik megoldásában? Ezeket a kérdéseket tettük fel Harangozó Józsefnek, a József Attila Tudományegyetem Szakszervezeti Bizottsága titkárnak.

Megtudtuk, hogy az egyetemi dolgozók lakáskörülményeinek megjavítása, valamint a fiatal tehetséges szakemberek letelepítésének érdekében az egyetem még 1970 végén lakásfejlesztési alapot létesített. Ennek összege ebben az évben 220 ezer forint. Az egyetem a lakásfejlesztési alapról — segítheti a dolgozók társas- és családi ház építését, ideértve az OTP társasházban épülő lakás megvásárlását is,

— a telepszerű lakásépítésekkel kapcsolatos területelőkészítés (kiszajátítás, házhelykialakítás, közművesítés stb.) költségeihez — a tanácsnak juttatott — hozzájárulást adhat,

— az egyetem dolgozóinak házépítésnél önköltségi áron az előkészítő munkálatok elvégzéséhez fuvarszekert, felszerelések költsönözhet. (Ha más feladatok nincsen az egyetem építő-, szak-, szerelőipari és tervezői apparátusának, akkor a dolgozók építkezésénél segíthetnek.)

1970-ben az egyetem még élt a bér- és szövetkezeti lakások elsőbbségi kijelölési jogának megvásárlásával. Ekkor kb. 300 ezer forint értékben nyolc lakáshoz juttatta dolgozóit. A következő évtől erre már nem kerülhetett sor, mert egy lakás elsőbbségi jogának megszerzése került volna közel ennyibe.

A lakásfejlesztési alapról részesülő dolgozókat a pártbizottsággal, a szakszervezeti bizottsággal és a KISZ-bizottsággal egyetértésben a rektor jelöli ki. A kijelölésnél figyelembe veszik a dolgozóknak az intézménynél végzett munkáját, lakáskörülményeit, jogos lakásigényét, valamint szociális helyzetét. Ezek mellett előnyben részesítik a már elötagarékosságot végző és többgyermekes dolgozókat.

Akik OTP társasházban akarnak lakást vásárolni, vagy szövetkezeti társasházat, illetve magánházat építeni, azok hároméves kamatmentes kölcsönt kaphatnak — családtagjaik számától függően — az alábbi táblázat alapján:

4 vagy többtagú családnál	30 ezer forintig
3 tagú családnál	25 ezer forintig
2 tagú családnál	20 ezer forintig

A kölcsönt igénylő dolgozónak legelőször igazolnia kell összképesét és az azt terhelő levonásokat. A kölcsönről, az engedély összegéről és egyéb feltételekről az egyetem a dolgozóval írásbeli megállapodást köt. A szerződésben rögzített kölcsön havi részleteit az egyetem OTP-nél vezetett lakásfejlesztési alap számlájára kell befizetni. A kölcsönt törlesztő részlet nem haladhatja meg az összjövedelem 33 százalékát. Az OTP kezelési költség címén felszámított 1 százalékos az intézmény viseli.

Az egyetem támogatásával felépült szövetkezeti lakás, társasház, családi ház a dolgozó személyi tulajdonra lesz. Addig azonban, amíg vissza nem fizeti a kölcsönt, a lakás, társasház, családi ház fedezetként szerepel. Ezért az intézmény jelzőlogót a kölcsön kiegyenlítéséig a telekkönyvbe bejegyzik. Továbbá a visszafizetésig csak az egyetem az OTP hozzájárulásával szabad a lakást, a házat elidegeníteni, vagy megterhelni.

Ha a megállapodásban rögzített kötelezettségeit a dolgozó nem teljesíti, vagy ha a kölcsön igénylésénél valótlan adatokat közölt, illetve mutatott be, akkor a kölcsön teljes összegét azonnal ki kell egyenlítenie.

Hasonló kérdésekkel kerestük fel az Orvostudományi Egyetem szakszervezeti bizottságának titkárait és gazdasági főigazgatóját. Azt a választ kaptuk, hogy az orvosgyógyászat semmilyen lehetősége nincs dolgozóit támogatni lakásügyeik megoldásában. Egyedül a KISZ lakásépítési akcióban tudnak szervezési segítséget nyújtani.

a beszélgetésen résztvevők nagy számában is megnyilvánult.

Először Ambrus György mondta el gondolatait a látottakról, majd megindult az érvek csatája. Mint a felszólalásokból kitűnt, nézői kétféleképpen értelmezték a filmet: egyrészt csak a szűken vett történetet fogadta el biztos alapul, másik részük pedig általánosítani igyekezett, jelképei megfajtását tűzve ki céljával. Szó esett a film alapkonzfliktusának generációs jellegéről; többen pedagógiai síkra akarták terelni a vitát, míg mások az építőmunka mozgalom hiányosságait ecsetelték. Volt, aki az ifjúsági mozgalom modelljének tekintette a történetet, mások továbbmentek a következtetésben.

A hozzászólók sokszor nem fejtették ki teljesen mondanivalójukat, a logikai lánc folytatását másokra bízták, míg más vélemény kifejtő viszont egy új, a többség szemében érdektelennek tűnő kérdést vetett fel — ezzel más irányba terelte a beszélgetést — és ez gyakran születte a kielégületlenség érzését.

Vita közben a rendező keveset szólt, — közönsége reakcióját figyelte — majd okosan nem válaszolta meg azt a kérdést, hogy ő mit akart művével kifejezni. Egy alkotás önmagáért beszél.

Az éjszakába hajló eszmecsere végén a film elkészítésére vonatkozó kérdéseket tették fel neki, azután a francia fiút alakító szereplő beszélt a forgatásról.

G. A.

Alacsony fizetés — magas óraszám?

Javult a tanársegédek helyzete a bölcsészkaron

A közelmúltban a Bölcsész-tudományi Kar oktatói KISZ alapszervezete felmérte a karon dolgozó tanársegédek helyzetét. A felmérést, a problémák összegzését a kar speciális helyzete tette szükségessé. Ezen a karon dolgozik tudományegyetemi viszonylatban a legtöbb tanársegéd. Az utóbbi években a nyelv- és irodalom területén bekövetkezett fejlődés miatt több fiatal oktatót kellett a kar munkájába bevonni. (Azért elsősorban fiatalokat, mert országosan sincs megfelelően képzett idősebb oktatói gárda a nyelv- és irodalom területén.) Ezeket a fiatal tanársegédeket az utóbbi időben két kérdés foglalkoztatja: az egyik, szakmai előrehaladásuk lehetősége és elismerése, a másik, anyagi helyzetük tisztázatlansága. A kar vezetése kötelességének érzi, hogy ezekkel a kérdésekkel foglalkozzék, problémáikat állandóan napirenden tartsa és igyekezzék segíteni őket pályakezdésükben. Eppen ezért foglalkoztak az elmúlt hetekben az oktatói KISZ alapszervezet által készített felmérésben összegeződött gondjakkal.

Melyek azok a problémák, amelyek ebben a tájékozdó felmérésben megfogalmazódnak? Többek között az, hogy a legfiatalabb oktatói réteg számára — főleg a nyelv- és irodalom területén — nagy a kezdeti megterhelés, a heti 10–12 órás oktatómunka. Sokat foglalkoztatja őket az is, hogy elég segítséget kapnak-e tanszékeiktől, milyen követelmények teljesítése után, mikor van lehetőségük arra, hogy adjunkussá lépjenek elő, illetve fizetési feljebb sorolásban részesülhessenek. Fizetésük az átlagot tekintve alacsony, s különösen a családok esetében, a lakással nem rendelkezőknél, a szociális gondok befolyásolják oktató, nevelő, tudományos munkájukat, s kihatnak közérzetükre. Többségükre erejükhez mérten túlságosan nagy rész esik a kari és egyetemi társadalmi, közösségi munkákból.

Hogyan lehet a jelenlegi helyzetet változtatni? Mit lehet, és mit kell tennie a kar állami- és pártvezetésének a tanársegédek helyzete javítása érdekében?

A kérdésekre először a fentebb idézett felméréssel foglalkozó kari pártalapszervezeti vezetőség titkáráról, dr. Mikola Tibor docenstől kértem választ.

— Az oktatói KISZ alapszervezet által készített felmérés megítélésén szerint valós problémákat tükröz. A kari pártvezetés ezeket megvitatta, s több olyan javaslatot tett az állami vezetésnek, amelyekkel a gondokat enyhítheti.

Differenciált bérfelállítás

Javasoltuk mindenképp azt, hogy a kar rendelkezésére álló évenkénti három százalékos bérfelállítási alapról egyelőre ne létszámunk új állásokat, hanem teljes egészében bérfelállításra fordítsuk azt. Mégpedig úgy, hogy az egyes kategóriákra eső bérfelállítási hányadot az állami vezetés ne mechanikusan ossza fel, hanem az alsóbb kategóriák (gyakornokok, tanársegédek) kapjanak némileg magasabb felállítást, mint amennyi a saját kategóriájuk után rájuk jutna. Ez annyit jelent, hogy az egyes oktatói kategóriák bérszínvonalának különbségét igyekeztünk megtartani. Ugyanis ha az egyes kategóriák között a bérfelállítást mechanikusan osztanánk el, a különbségek évről évre növekednének. Arra is törekednünk kell, hogy személyenként is differenciáltabban kezeljük a fizetésfelállítást. Javasoltuk azt is, hogy a megnövekedett hallgatói létszámra való tekintettel, a Művelődésügyi Minisztériumtól kérjünk beralapítást új oktatói állások létesítésére, azokra a tanszékekre, ahol erre leginkább szükség van. Elvként fogadtuk el azt is, hogy a jövőben az állásüresedéseknél megvizsgáljuk, hogy feltétlenül az eltávozott helyére kell-e új ok-

tatót beállítani, vagy az állást esetleg át lehet csoportosítani más tanszékre. Ezzel csökkenthetnénk az egyes tanszékek óraszámában mutatkozó aránytalanságokat is.

A kari pártvezetés a jövőben a szakszervezettel együttműködve évenként felméri a karon oktatók társadalmi munkavégzését, és igyekezzük ésszerű „közteherviselést” kialakítani, a kirívó egyenlenségeket megszüntetni. Felkértük a szakszervezeti vezetőséget, hozzon létre egy bizottságot, ami olyan „normarendszert” dolgoz ki, amelyben megfogalmazódik, hogy a tanársegéd milyen teljesítmény alapján léphet elő adjunktussá. A fiatalok szakmai előrehaladásának szempontjából lényegesnek tartjuk a folyamatos tájékozdást arról, hogy az egyes tanszékeken hogyan segítik a tanársegédek és az idősebb kollégák a tanársegédeket. A jövőben évente 2–3 tanszékvezetőt számoltat be erről a pártvezetés. Arra ösztönözzük a tanszékvezetőket, hogy azokat a tanársegédeket, akik a hármas követelménynek eleget tesznek, javasolják adjunktusi előléptetésre.

Hat új adjunktus

A felmérés, a javaslatok — mint azt dr. Kalocsai Dezső dékántól megtudtam — a kar állami vezetésének egyetértésével találkoztak.

— Tanársegédi fizetések körüli feszültségek a pedagógus bérrendezésből és a kar bérkötöttségeiből adódnak. Jól tudjuk, hogy hivatás és szakmászere-tükkel anyagi áldozatot vállalnak a karunkon dolgozó, illetve hozzánk kerülő tanársegédek. Mint azt a Művelődésügyi Minisztérium illetékeseivel folytatott tanácskozásainkon megtudtuk, a minisztériumnak nincse-

nek eszközei egy újabb bérrendezésre. Ha a kar meg akarja oldani káderutánpótlási problémáit, saját keretein belül kell megpróbálni, az évenkénti bérfelállítási alapról kigazdálkodva. Ebből egyelőre — a fentebb említett javaslatokat figyelembe véve — csak enyhíteni lehet a gondokon. A pártvezetésével, a tanszékvezetőkkel történt közös megbeszélés alapján keressük a segítséget. Alaposan megnéztük, kik azok a fiatal oktatók, akiknek érdemei alapján kiemelten kell a fizetését rendezni, kik azok, akik már előléphetnek adjunktussá. Úgy találtuk, hogy hat tanársegédünk kaphat kiemelt bérfelállítást, hat érdemes adjunktusi előléptetésre és további három tanársegéd kap még fizetésfelállítást. Összesen tehát tizenöt fiatal oktatót fizetését tudjuk emelni, azaz a tanársegédek hetven százalékának anyagi helyzetét javítunk. Próbálunk úgy is segíteni, hogy számukra a jövőben az eddiginél több ösztöndíj lehetőséget keressünk. Az említett intézkedéseket mind a tanszékvezetőkkel, mind a tanársegédekkel ismertettük. A tanszékvezetők figyelmé felhívtuk arra, hogy fokozottan törődjenek a fiatal oktatók szakmai fejlődésével, próbálják jobb munkamegosztással túlterheltségüket megszüntetni, tanszéki helyzetüket stabilizálni.

Az állami és pártvezetés tehát igyekszik a bajokat orvosolni. A tanársegédek helyzetének megváltoztatása azonban nem csak rajtuk múlik: a normalizálásban jelentős feladatok várnak a tanszékek vezetőire és magukra a tanársegédekre is.

SZ. M.

A Sípoló macskakő ürügyén...

Mikor először olvastam a film címét egy plakáton, mely az Auditorium Maximumba hívott bemutatóra, jóideig fontolgattam, elmenjek-e. Aztán mégis mentem, — az ember nem mindennap jut olyan szerencsés helyzetbe, hogy a film megtekintése után közvetlenül kifejtse véleményét a rendezőnek.

Az első kockák fokozták ellenérzéseimet: itt egy vigjátéki stílusú, a nemzedéki problémákat szokványos eszközökkel feszegető, felületlen filmet látok. Aztán fokozatosan felengedtem. *Gazdag Gyula*, a 25 éves, főiskoláról nemrég kikerült rendező alkotótársával *Györfly Miklóssal* meglepő bizottsággal nyújt társadalmunk egy sor égető kérdéséhez, modellel egy ifjúsági építőtábor, eszközű pedig az allegóriát választva.

— Egy nyári építőtáborba gimnazista fiúk csoportja érkezik. Beköltöznek a sátrakba, meghallgatják a vezető fegyveremre intő beszédét, megválasztják előjáróikat, felkészülnek a munkára. Munka azonban nincs, a kukorica nem ért még meg. Ezt azonban a parancsnok „Dorlotin tanár úr” elhallgatja a tábor lakói előtt. Felsőbb utasításra nem küldheti haza a fiúkat, helyzetüket egyébként is ideális nevelési alkalomnak tartja. Különböző programokat szervez, hogy elüsse az időt és ne tűnjön fel a tevékenység hiánya. A programok ugyan nem jók, célját mégis eléri, csak négy fiú „lázas fel”, a többiek általában közömbösek maradnak. Egyik megszökik, három pedig elszegődik kapálni egy közeli háztájiba. Ezt a hármat azonnal hazaküldi, fél, hogy példájuk ragadóssá válik.

Ez a szokatlan film felkeltette diák-nézői figyelmét, ami nemcsak a kialakuló vitában, hanem

Mivel töltöd szabadidődet?

ha egyáltalában van ilyen, s ha van, miért nem jársz időnként kocsmába is?

Mint a Szegei Begyedem állandó, külső-belső és titkos munkatársa, nagyvárnyú nyomozó munkába kezdtem a fenti témakörben. Az ötletet Majré ügyelő (a tv-szobok szerint Mairret) babérjainak megtépázására az adta, hogy a már említett sajtóorgánumban hosszú, de nem unalmas cikket olvastam eme témáról. Nagyon megkapott az az egészséges szellem, mely áttörve a lapkiadására szövetkezett három intézmény szűk kereteit, egyformán eluralkodott a hallgatók között mindenütt. Öröm volt olvasni, hogy a mi derék egyetemi polgáraink mosnak, főznek, vasálnak, színházba, hangversenyre és a „libára” járnak, olvasnak, tanulnak — egyszóval hasznosan töltik félszabadidejüket, mert egyszerre nem telik nekik ösztöneik szűk díjazásából. De sajnos örömmel múltával belekezdtem az említett nyomozásba. Mivel a lapot nem akartam hirbe hozni, egy nagy transzparenst készítettem „Semmi közöm a Szegei Begyedem c. laphoz.” felirattal, s városkörüli útra indultam. Sorra látogattam a Szegei Söröző feliratú sportpályát, (vesd össze: súlyemelés), az Április 4 úti Béke Tanszék és kollégiumot, a Stefániához címzett szabadtéri mozi, színház és hangversenytermeket, s a gazdag nyomozati anyag birtokában mostmár nyugodtan ál-

lithatom, hogy semmi ok az elkeseredésre — minden úgy van, ahogy azt Sarkadi Nagy Emília megírta. Szó sincs itt szabadidőről, hiszen a Stefánián látott szabadtéri artista mutatványok örarendhez igazodnak. A Szegei Sportpályán is lelkesen sportolnak a hallgatók, a Hagi Könyvtárban pedig szorgalmasan olvassák — a sörösüvegeket. Mindenütt csupa jóinevelt, kulturált egyetemista, egész városkörüli utamon. Egy, csak egy legény volt nem talpon a vidéken — Varjasi, a jeles vendéglátóipari szakember, a Gödörhöz címzett korcsma csapvezetője. Az alkoholos befolyásoltság alatt álló, sajnálmivaló ember kiöntötte nekem a szívét: korcsnemzedék ez már, szerkesztő elvtárs. Nem isznak, nem kártyáznak, nem járnak löversenyre sem, ezeknek a mai egyetemistáknak és főiskolásoknak csak a könyv a mindenük.

Barátaim! Segítsünk ezen a szegény emberen! Nem hagyhatjuk az alkohol karmában. Iggyuk el előle! Félre az állandó tanulással, könyvtár-bújással, Egyetemi Szinpaddal, libalegelővel, egyáltalán a jó levegővel! Eljen a füst és a kocsmák! A sör és az egyéb alkoholfajták! Egyszóval mindaz, amit eddig megtagadtunk magunktól a tanulás és a kultúra kedvéért.

Előre hát, mind ki ivó-cimbora! A kultúra ellen tűzön-vizen át!

A. GY.